

Kapitánská pošta

Obsah	strana
Kapitáni a kapitánky	1
Bratři - Jen tak..	2-3
Názor přístavu OMAHA	3-4
Hra - vodník	5
Koupě pozemků I.	5
Rozloučení pražského kapitána	6
Šoupačky na P550	6
Sindibádova plavba první	7
Přebor v kanoistice	7
NA news	8-9
Přes tři jezy - propozice	9-10
Rozpaky paní češtiny	11-12
Harmonizační kurs	12
Na plachetnici 10	13
Zápis 3. zasedání HKVS	14-15

Přejít ze sna do skutečnosti není tak těžké, je to jedna dvě a člověk se okamžitě přizpůsobí. Těžké je rozhodnout se opustit sen a vstoupit do skutečnosti. Vyžaduje to úžasnou sílu vůle a je to tím těžší, čím víc narostl sen.

Jean Dutourd

Kapitánská pošta 2006/2007

Informační zpravodaj vodních skautů a skautek. Vydává HKVS vlastním nákladem jen pro vnitřní potřebu.

Příspěvky zasílejte na adresu:

- Ing. Zdeněk Hájek, Štěpánská 16, 110 00 Praha 1 (diskety s texty + čitelné papírové předlohy, obrázky).
- M. Babóová, e-mail: mabab@seznam.cz, kapitanskaposta@seznam.cz: texty - *.TXT, *.RTF; obrázky - *.JPG, *.TIFF, *.CDR (v křivkách), *.GIF

Sazba: Markéta Babóová

Tisk: Tiskárna Ralsko, s. r. o., Mimoň, Malá ul. 168/III, PSČ 471 24, tel./zázn.: 487 862 704. Evidováno u Ministerstva kultury ČR pod číslem: MK ČR E 16100.

Kapitáni a kapitánky!

Za několik dní začnou letní tábory. Pro někoho expedice, pro někoho puťák, pro někoho hra na břehu jezera, řeky či rybníku. Především nám přeju, aby tyto tábory nebyly poznamenány žádnou událostí, na kterou by nebylo možno vzpomínat v dobrém.

Žádám krajské kapitány i další činovníky vodních skautů, aby v oblasti svého působení nebo i v okolí svého vlastního tábora navštívili alespoň jeden vodácký tábor. V žádném případě by nemělo jít o inspekci, ale o přátelskou výměnu zkušeností. Během léta pak očekávám stručnou zprávu na adresu HKVS o návštěvě (asi takto: Navštívený tábor, typ tábora, složení účastníků, vůdce, námět či hra, výchovný program, vodácký program, podpis). Ze srazu všichni víme, že máme v úmyslu umožnit složení kapitánské zkoušky i na základě ověřené dobré praxe a tyto návštěvy by mohly být prvním počinem.

Rok stého výročí vzniku skautingu je i naším rokem. 1. srpna 1907 v osm hodin ráno zatroubil Robert Baden-Powell na ostrově Brownsea na roh kudu. Zahájil tak nejen první skautský tábor na světě, ale vlastně i celé první století skautingu. 1. srpna 2007, přesně o sto let později, se ve světě uskuteční tisíce skautských setkání a milionkrát zazní slova skautského slibu. Skauti celého světa společně oslaví začátek druhého století skautingu. V 216 zemích a teritoriích, kde skauting existuje, se 1.8.2007 sejdou skauti v osm hodin ráno na vrcholcích hor, aby tak symbolicky pozdravili úsvit skautingu.

Budete 1. srpna ještě na táboře? Připojte se k akci a vydrápejte se na nějaký blízký vrchol (vodák má také nožičky). Nechce se vám na vrchol drápat? Nevadí, přivítejte úsvit přes hladinu jezera nebo jiné vody (třeba to bude stylovější). Nebudete již na táboře? Domluvte si před koncem tábora setkání „jen tak“.

Jak jsem se dozvěděl, Evropská skautská konference vyhlásila ještě jednu akci, o které jsme moc nevěděli – vysazování stromů na počest stého výročí. To sázení se prý konalo především na jaře, ale u nás je tradice vysazování stromů republiky i na podzim (starší z nás se třeba zúčastnili sázení v roce 1968, mladší v roce 1998). Předběžně jsem se domlouval s pořadatelem závodu Přes tři jezy, že bychom jeden strom mohli vysadit před startem na Císařské louce, o které zpíval Karel Hašler, že na ní stojí řada topolů. Dnes je ta řada již prořídla, vysadme tedy alespoň jeden skautský.

Kapitáni a kapitánky!

Za několik dní začnou tábory. Pro někoho expedice, pro někoho puťák, pro někoho hra na břehu jezera, řeky či rybníku. Udělejme spolu vše pro to, aby to byly tábory, na něž nejen nováčci budou vzpomínat: „Jo, tenkrát v roce 2007...!“

Váš Vezír

Bratři (aneb Jen tak...)

Tedy řeknu Vám, zapojit se do úvah o Ondrovi a Aničce, to by bylo téma. Řekl bych, že by vydalo nejméně na dvoje Bratry. Rozvést povídání o „moclikáté“ již identitě Aničky. Vždyť se neustále objevují další a další informace o podvodech při legislativním zajišťování její existence. Už je ve hře nějaký expert na falešné existence pro profi agenty. Asi bývalý estébák, aby příběh byl dokonalý. Ondra se nám sice z něho nějak vytrácí, ale dalo by se zapřemýšlet, co s ním celá záležitost udělá. Jako vedlejšák do toho stříhnout šikanu, ta se nosí. A nebo rachejtličky a radar. To je také in. Rozvést, jak se nevyplatí dráždit ruského medvěda (Paroubek), nebo že je třeba vzít na sebe závazky k NATO. I když vlastně ne, to se v tomhle neangažuje. No ono by se našlo, k čemu ty závazky vzít (Vondra). I v tom skautském světě by se našla témata k nakousnutí.

Já nevím, jsem-li unaven či pouze lín, ale mně se chce jen tak si povídat o věcech nedůležitých, možná i nezajímavých. Třeba zas jednou o výstavách. Docela mě totiž baví, že mám tuhle činnost čajovny na starosti. Dává mi to řadu podnětů. Poznávám při tom řadu lidí. Třeba libereckého výtvarníka Ziku. Zajímavý člověk, který maluje pěkné obrazy. U některých výtvarníků lze sledovat vývoj. Takový Štefan Škapík, když u nás vystavoval prvně, dělal grafiku a hrál si s barvou. Jeho Poseidonova říše mě hned oslovila. Pravda, dalo by se to popsat jako: „takový modrý a černý fleky po celým papíře“. Jenže když se na to člověk podíval pozorně, ona to byla hladina. Znáte to, sedíte v lodi, trochu foukne, a voda se zčechá, hodí vlnky a vy to vidíte zblízka. Tak tohle Štefan zachytil. Z téhle jeho výstavy si dodnes lidé stejně nejvíc pamatují Velký pátek. Grafický list, kompozice červené, černé s trochou žluté. No co k tomu víc říci, i ty nejdistingovanější dámy si při pohledu na tuhle grafiku vybavily básnickou sbírku T.R.Fielda Kosočtverce na ohradách. Vysvětlení proč to autor nazval právě Velký pátek, bylo kouzelné. „Ty seš blbej“, řekl, „to je přece jasný, na Velký pátek se otvírají poklady.“ Přes drobné, švengsbírovsky laděné pragensie. Pokračoval k někdy podceňovanému akvarelu. U něj chybu ale nepřemalujete, jako u oleje. Z deseti obrazů jeho bretaňského cyklu, které u nás letos vystavil, bych nejméně sedm koupil. Tedy mít ještě doma volnou zeď a najít sponzora.

Kdykoli někam jedu, prolézám místní galerie. Každý region má své výtvarníky, kteří třeba neprorazí na celorepublikové úrovni, ale jsou dobří. Galerii, třeba jen o dvou místnostech, najdete dneska v každém městečku. I na Kvildě nebo ve Vejpřtech. A tam jsou mnohdy krásné věci, které by člověk jinak neviděl. Občas se mi podaří někoho z větší dálky přitáhnout do Liberce.

Nebo obrázky lidí postižených. Poslyšte, ať si říká, kdo chce, co chce, takový pan Hejhal, který je po bouračce ochrnutý od krku dolů a maluje ústy květiny - klobouk dolů. Jsou to jednoduché obrázky, trochu jako do atlasu květin, ale uvědomíme-li si, za jakých podmínek je maluje, je pro mne větší génius než největší naivisté.

Dokonce jsme vystavovali práce jedné francouzské výtvarnice. Moc zajímavé věci. Ona vyšívala fotky. Poslyšte, já vím, že se každému vybaví vyšívaní jeleni na pasece, nebo naivně poetické vyšívané kuchařky našich babiček. Ne, ona fotky počítačově upravila a převedla do vyšívacího programu. Výsledkem byly velice zajímavé textilní obrázky. Když zmiňuji textilní výtvarníky, nesmím zapomenout pana Sazamu, autora nádherných tapiserií. Letos vystavoval v liberecké čajovně a pak v jedné výstavní síni v Alabamě.

Když se blížil Obrok, těšil jsem se na Muzeum fotografie v Jindřichově Hradci. Pochopitelně. Pro rekonstrukci čehosi zavřeno. To v chalupě kde převozníčil na Berounce strejda Prošek, zvěčněný Otou Pavlem, jsem viděl fotografie mosteckého fotografa, shodou okolností jmenovce páně převozníkova. Zasněné, černobílé fotografie nádhery veliké, nám pak měsíc zdobily čajovnu. Ve výstavě pana Votavy jsem zase našel fotografickou obdobu zmiňované Neptunovy říše.

Jeden z důvodů, proč jsem začal psát o výstavách je, že jsem udělal výstavu svých fotografií.

Ne že bych se chtěl chlubit, spíš se z toho šoku chci vypovídat. Do téhle výstavy jsem spadl jak moucha do povídel. Na poslední chvíli vypadl člověk, který měl výstavu domluvenou asi půl roku. Tak a co teď. Pátek, v pondělí musí jít program do tisku.

Koho seženu? Tak holt vystavím své fotky. Jenže jaké. Hodně se pohybují mezi lidmi na skautských i jiných akcích, takže mám dost fotek lidí. Výstava měsíce se bude jmenovat Ecce homo a program může jít. Jenže ouha. Ejhle člověk, to sis panáčku zavařil. To nejde jen tak naplácat na zeď kluky z tábora nebo snímky z Obroku. Třeba tomu dát nějaký řád. A tak jsem seděl a probíral jeden soubor za druhým, vytahoval fotky, které nebyly úplně hloupé a přemýšlel, jak je seřadit. Pak mi v souboru rodinných fotografií padl do oka snímek. Ne tchán, ale Starý muž v nemocnici, který ví? tuší? nebo se obává?... Tak fajn to je poslední. Teď tedy ty před a uděláš cyklus o člověku od narození do konce. Cho chóóó, to není jen tak. Tak třeba tenhle pouliční kytarista sedí tak blízko odpadkového koše, že koš sice uřiznu, ale kus jeho podstavce leze do obrázku zrovna na hloupém místě. Takže kde je kniha o Photoshopu, nalistovat příslušnou partii a sokl vyretušovat. Ovšem chudák Inka, která se jako reprezentant dospělého věku ocitla ve výběru, ta musela mít v druhé půlce května tinitus. To jako že jí zvonilo v uších. Já nadával. (Ještě že jsi to neslyšela.) Totiž, fotka docela dobrá. Trochu se rozostří pozadí a bude. Houby. Do té doby nedůležitý vršíček stromu, který za hlavou vykukuje, dělá dojem domácího násilí a

pořádné hrči. Dva dny jsem si s ním hrál, než jsem ho vyretušoval. Ještě že Neewa vynášela kýble, do kterých odtékaly mé nervy při téhle činnosti.

Nakonec jsem to nějak zvládl. Ale řeknu Vám, jen si hrát na fotografa je fuška. Jaká to asi musí být dřina, když to člověk umí a ví, co si může a nemůže dovolit.

Mějte se krásně, užívejte léto, tábory, dovolené a hlavně načerpejte síly do další práce.

Jezevec

Názor Přístavu „OMAHA“ na experimentální skautské stezky a „nový vzdělávací program“

Vážené náčelnictvo, hlavní kapitanáte, kapitánky a kapitáni,

přístav vodních skautů „OMAHA“ Plzeň tímto dopisem dává najevo svůj nesouhlas s novým vzdělávacím programem naší organizace a s experimentálními skautskými stezkami. Na úvod bychom chtěli poznamenat, že si vážíme práce metodické skupiny na novém programu, ale s některými myšlenkami nemůžeme souhlasit.

Nové experimentální stezky jsou v přímém rozporu se skautskou organizací, běžným okolním životem i s tím, jak chceme „naše“ děti vychovávat.

Skauting vychovával vždy lidi dobře připravené pro život, s čímž je v rozporu situace, kdy si budou skauti sami volit, jaké body stezky budou plnit a sami si je potvrzovat. V životě to tak nikdy není a „člověk musí hrát s kartami, které jsou mu rozdány“. Také musíme připomenout, že celá stezka zavání honem za kvantitou, nikoliv kvalitou. Stezky jsou dosti složité a dítě skautského věku se v nich nemůže vyznat a také nevyzná. Také je tu absolutní absence vodáckých doplňků. Přijde nám, že stezky jsou navrženy pro vůdce, kteří si neví s oddílem rady a čekají na jakousi příručku, jak to dělat. Tak se ale z elitní skautské organizace stává čím dál více pouze zájmové sdružení, které zabavuje děti. Slovo elitní zde není vůbec náhodou, připomeňme si kvalitní a elitní lidi ve společnosti, kteří právě prošli skautskou výchovou. Je v nových stezkách zmínka o tradicích a obřadnosti? Není... A právě toto je důležitou věcí na kterých je založen chod oddílů, které fungují po desetiletí a prošly jimi stovky dětí - viz. pražská Dvojka (všem známá), z našeho přístavu Kotva, Delfini – desítky let činnosti. Pokud by zde nefungovaly tradice a obřadnost, nedosáhlo by se ničeho. Vezměme, kolik oddílů začalo s činností, a během roku, dvou, tří skončilo. Ano, účastnilo se srazů, jamboree, vzdělávacích akcí, ale samotný chod oddílů byl nijaký a přišel konec. Bez obřadnosti a tradic a moderních doplňků (inovovaných v každé době) by skautské oddíly nepřežily pod TOMy a ČSOP do roku 1989. Věřme a uchovejme si to dobré a odzkoušené, co funguje, a doplňme to o moderní zajímavé obory pro dnešní děti. Ale zůstaňme a vyžadujme jasně to, co skauta dělá skautem. Samostatnost, rozhodnost, respektování autorit a druhých! Poslední jmenované se jakoby v dnešní době vytrácí. Skaut (vlče) se snaží dosáhnout úrovně svého rádce, pak odd. rádce a nakonec vůdce.

Místo toho metodická skupina navrhne nový program, nová pravidla závodu, jakoby vytvoří diskusi, ale k diskusi se to jen blíží. Je zde jen argumentace, proč se tak rozhodlo a hotovo. A naše organizace je tak direktivně „polovojensky“ řízena, což je špatně. Vše musí začínat u priority č. 1 a to jsou děti a výchova, pak můžeme jít výš.

U nás v přístavu „OMAHA“ má maximální prioritu fungující oddíl, pak přístav, pak vyšší jednotky. Bohužel, stále vidíme hodně těch, co dělají „skautskou kariéru“ a vlastní oddíl prakticky nefunguje, či má minimální členskou základnu. Ne zrovna ojedinělý je názor, že vést skautský oddíl v současnosti „prakticky nejde“ bez střední školy, moderního PC, vysokorychlostního připojení k internetu, tiskárny a mobilního telefonu a hlavně času na toto úřadování. V oddílu, kde je více dospělých je to dobré, rozdělí si to. Ale kolik je oddílů, kde je pouze jeden dospělý a ve středisku je 90% vůdců s vůdcovskou zkouškou? Má takový vůdce předpoklady, že se bude v novém vzdělávacím systému orientovat? Těžko.

Skauting v českém pojetí je pojem, je to poslední záchránka skautingu dle Powella a Svojsíka v Evropě - podívejme se na Holanďany, Francouze, Belgičany, nebo Němce, nedej bože USA - nechceme přece být společenstvím, kde se teda ty děti sejdou, aby odpoledne nebyly doma nebo nedej bože někde poletovaly, nechceme dělat tábory pro děti, které přijedou na tábor, aby si je rodiče uklidily z domu - opravdu ne. Odchýlení od družinového potažmo oddílového začlenění jedinice je nešťastné.

Český skauting je zvláštní i tím, jak byl perzekuován. Proto také je u nás silnější pocit, že je to myšlenka, víc než nějaká obyčejná organizace, než kdekoliv ve světě. Tomu koho v 70. roce, nebo i kdykoliv předtím, vyhodili z kluboven v době, kdy byl šťastný, nikdo tuhle myšlenku nezkaží. Zkaží mu názor na organizaci, ale ne na ideu. Sláva těm, co leccos překousli a pokračovali v téhle úžasné věci. Je jednodušší si říct: za komunismu jsme to dělali podle Foglara, tak se k tomu zase vrátíme, když je oficiální skautský směr, jaký je. A tady známe několik oddílů, co to tímto způsobem udělali. Podle nás je toto jednoduchá cesta. Máme za své motto: „Skautem jednou, skautem vždycky“, a proto volíme právě toto sdělení a vlastní návrh vodácké stezky.

Z praxe a tradice podložené desetiletím úspěšné činnosti navrhujeme jednoduchou stezku, jasně a přehledně danou. Srozumitelně definované body, které podepisuje vedení oddílu, nebo „lektor“ určité disciplíny. Samozřejmě vůdce (kapitán) oddílu je od toho, aby stezku případně upravil pro „potřebné“ jednotlivce.

Zdá se nám totiž, že v poslední době se skauting snaží, kvůli masivnímu každoročnímu odlivu, zaujmout co nejširší skupinu dětí, a to i za cenu jejich menší kvality a schopnosti prožít plnohodnotný skautský život. A nasnadě je nejjednodušší řešení - přitáhnout děti barevnými a jednoduchými stezkami (v přístavu jsme zkoušeli systém, kdy si děti podepisovaly stezky samy a dopadlo to tak, že všichni měli podepsané všechno a nikdo neuměl nic). Místo praktických věcí pro život - tedy věcí, které dělají skauting skautingem, obsahují stezky velkou část bodů pocitových, které jsou sice pro daný okamžik zajímavé a lehce splnitelné (zejména pro družinu skautů v pubertálním věku možná až směšné), nicméně do skutečného dnešního života nepřinesou téměř nic.

V příloze zasiláme zápis z jednání přístavu o návrhu nové skautské stezky s časovým harmonogramem. Zároveň žádáme, aby byl náš názor vzat v potaz, a protože není ojedinělý (dle diskuse na www.skauting.cz), tak se o něm i diskutovalo s významem četnosti výskytu.

Zastavme se tedy a popřemýšlejme, zda je směr, kterým se vydáváme, správný a nedegraduje náš skauting na pouhé zájmové sdružení.

Děkujeme a návrhem stezky přikládáme ruku k dílu. Všem zájemcům o diskusi a práci nad návrhem jednoduché stezky jsme k dispozici.

Přístav „OMAHA“ Plzeň

Aleš Skřivan – Žabák - (koordinátor názoru a návrhu – ales.skrivan@seznam.cz)

Mgr. Lukáš Boubín – Platejz (kapitán 50.OVS Černá střela, hospodář přístavu)

Ing. Milan Legát – Kaštan (kapitán 91. OVS Kotva, výchovný zpravodaj přístavu)

Ing. Michal Hoznedl – Bobr (kapitán 93. OVS Delfini, zástupce přístavného)

Ladislav Tříška – Kovář (zástupce kapitána 93. OVS Delfini)

Aleš Skřivan – Žabák (zástupce kapitána 93. OVS Delfini, revizní komise přístavu)

Jana Weingartlová – Wagi (96. OVS Řeka, revizní komise přístavu)

MUDr. Jiří Wicherek – Wichr (kapitán 99. OVS Žlutý kvítek)

Jaroslav Hlaváček – Noris (zástupce kapitána 99. OVS Žlutý kvítek)

Helena Prokešová (zástupce kapitána 99. OVS Žlutý kvítek)

Vodník

Fyzická zátěž:	4
Psychická zátěž:	3
Čas na přípravu:	30 minut
Instruktorů na přípravu:	1
Čas na hru:	1 – 1,5 hodiny
Instruktorů na hru:	2
Počet hráčů:	12-60
Věková kategorie:	libovolná
Prostředí:	50 m rovné louky
Denní doba:	večer
Roční doba:	Dopoledne, odpoledne
Materiál:	pro každého hráče 2dcl hrneček, pro každé dr. jeden 5 litrový kbelík a velkou rybářskou kád'

Cíl:

Týmová spolupráce, fyzická zdatnost a psychická odolnost.

Charakteristika:

Závod dr. Dr. vyprazdňují rybářskou kád' plnou vody pomocí hrníčků a kbelíku

Realizace hry:

Obřadně vylosujeme členy jednotlivých družstev. Poté každé dr. losuje o svoji kád'. Dr. skládají slavnostní slib, že budou čestně a statečně soutěžit. Následuje hromadný start. Každé dr. se v závodě snaží pomocí hrníčků a jednoho kbelíku vyprázdnit co nejrychleji až po okraj vodou naplněnou kád' a to tak, že nabanou vodu musí každý člen dr. odnést za vyznačenou metu, zde obsah svého hrnečku či kbelíku vyprázdní a vrací se zpět ke kádi. Závod končí ve chvíli, kdy jedno dr. vyprázdní celou kád' až na dno - do poslední kapičky (rozhodne rozhodčí). Pokud se dr. během závodu dopustí jakéhokoliv porušení pravidel, závod se nezastavuje, ale dr. je penalizováno přilitím další vody do kádě.

Metodické poznámky:

Jednotlivé kádě musí být od sebe v dostatečné vzdálenosti (10 m), aby nedošlo k srážce členů jednotlivých dr. Závod má obrovské tempo, je tedy žádoucí, aby instruktoři vytvořili co nejlepší atmosféru k maximálnímu nasazení v průběhu závodu (pomocí bubnů, rytmických nástrojů, svých hlasivek, nebo pomocí reprodukováné energické hudby s neustálým řevem komentátora). Nezapomeňte ponechat před vlastním startem prostor pro vlastní práci a přípravu v družstvu, na první pohled to tak nevypadá, ale způsob "vyčerpání" vody družstvem, tedy technologie této činnosti zvolená v družstvu značně rozhoduje o výsledku celého závodu.

-M-

zdroj: Zlatý fond her II/Praha, Portál 1998

Jirka Hold – Amateur:

Praha koupí první pozemky pro nová jezera na jihu města

Pražský magistrát koupí část pozemků na jihu města, na nichž by měla vzniknout rekreační zóna s jezery. Rozhodli o tom zastupitelé.

Loni členové sboru nákup parcel a bývalých skleníků zamítli. Někteří poukazovali na to, že obchod je nevýhodný. Dnes návrh schválili bez diskuse.

Město koupí 83.000 metrů čtverečních pozemků a 85.000 metrů ploch se skleníky zhruba za 57 milionů korun. Loni byla cena asi o čtyři miliony vyšší. "Celková cena je mírně pod cenou ze znaleckých posudků," uvedl primátorův náměstek Pavel Klega (ODS).

Podle plánů mají vzniknout zhruba v prostoru mezi Radotínem a Zbraslaví čtyři jezera s plážemi, zelení a s hřišti. "Vedle možností plavání, kanoistiky a dalších vodních sportů, které mají v Praze tradici, nabídne celoměstský areál také příležitost pro jachting, vodní lyžování a další. Pro řadu sportů dosud v metropoli vhodné vodní plochy chyběly," uvedl Klega.

Stavba vodních ploch začne vytěžením štěrkopísku. Materiál by mohl být použit při výstavbě jižní části vnějšího automobilového obchvatu metropole. Jezera by měla také zadržovat vodu v případě povodně.

Tak tohle by bylo v budoucnosti opravdu krásné i pro těch pár oddílů vodních skautů v Praze a okolí. Jenže, kdy to doopravdy bude?

Rozloučení pražského kapitána.

Už si ani nepamatuji, kdy jsem byl jmenován a následně zvolen pražským kapitánem. Jisté je, že je to už dávno a že mandát po poslední volbě mi vypršel už vloni na jaře. Po zralé úvaze jsem se rozhodl na další období již nekandidovat. Poslední akcí, kterou jsem jako pražský kapitán zorganizoval bylo setkání kapitánů pražských oddílů (23.4.2007 v klubovně 4. přístavu), které jsem hodlal povýšit na volební sněm, pakliže by se našel nějaký kandidát. Vše dopadlo skoro přesně tak, jak jsem očekával. Účast byla nevalná (i když vyšší než jsem předpokládal) a kandidát žádný. Zato však dobrá nálada, prima občerstvení a promítání fotek a filmů ze života skautských oddílů. Aby mělo setkání nějaký oficiální výstup, vytvořil jsem anketu, kterou všichni vzorně vyplnili a kupodivu, až na malou výjimku, se na odpovědích vzácně shodli:

1. Funkce pražského kapitána není zavrženíhodná, ale vodní skauti v Praze ji nepotřebují.
2. Kapitáni a oddíly z Prahy i odjinud by se mohli možná potkávat častěji, ale žádný krajský ani jiný kapitanát to nemůže ovlivnit.
3. S placením členských příspěvků HKVS zásadně nesouhlasila naprostá většina účastníků, takže jména pražských neplatičů budou ještě zřejmě mnoho let vyplňovat stránky Kapitánské pošty (jeden vodácký oddíl se již dokonce letos raději zaregistroval jako pěší...).

Není to, prosím vás, žádná rebelie ani recese, jsou to skutečná fakta, která třeba povedou k zamyšlení. Já bych totiž možná šel ještě dál, protože se poslední dobou nemohu zbavit dojmu, že vlastně nepotřebujeme nejen krajské kapitanáty, ale i hlavní kapitanát. A proběhlé volby mě v tom utvrdily, stejně nikdo nechce na žádné funkce kandidovat a když už se nechá přesvědčit, tak jen proto, že se bláhově domnívá, že je to potřeba. Funkce HKVS se však v posledních letech degradovala na vymýšlení a přidělování vyznamenání a fanglí, srazy nestojí za nic, neb se jen schůzují a pořádání akcí včetně Navigamus odedře pár nadšenců, kteří by to dělali stejně. Poslední, v čem by mohl pomoci, by bylo shánění peněz na vybavení vodních skautů, jako to bylo dříve, ale to raději vybíráme další příspěvky. A co se týče metodiky a vodáckého vzdělávání, to by se určitě zvládlo i bez „zvláštní jednotky“, jako třeba ekumenické lesní školy.

Možná někdo bude považovat za zbabělé, že odcházím. Ale není to tak, já se loučím jako pražský kapitán, ale nekončím. Dál budu pracovat, pomáhat a pořádat akce, o kterých si myslím, že mají smysl, jen už nikdy nenapišu výroční zprávu. Kdo si nepřečte tenhle článek, tak asi ani nepozná, že žádný pražský kapitán už neexistuje.

Krásné tábory všem přeje bývalý pražský kapitán Guma

Šoupačky na P 550

Cedník (cednik@email.cz)

V našich oddílech jsou tradicí putovní tábory, kam kromě kánoí bereme vždy i pramice. Od té doby, co máme ve svém lodním parku pramice P 550, bereme na tábor i je. Mají však pro putování s bagáží po českých a slovenských řekách jednu zásadní nevýhodu – v nejnižším místě kýlu je zároveň vyústění ploutvové skříně („švertkastny“). Tím je dáno zeslabení na tomto místě, a dojde-li (a jako že po zhruba dvou táborech dojde) k probroušení kýlu u káči, není prakticky možné uspokojivě místo opravit (zalepit), aby káča držela a zároveň do lodi neteklo. Naše první pramice dopadly tak, že otvor pro káču mají celý přelaminovaný a není na nich už možné plachtit.

Zkoušeli jsme proto přidělat na pramici šoupačky, jak se to dělá tradičně na „vlnatkách“ či Sázavách a jako nejvhodnější se jeví šoupačky připevněné po obou stranách kýlu od přídi až těsně před zadní komoru. Na přídi jsou šoupačky uchyceny přímo k bortu, do kterého je vložena správně silná a zahnutá kulatina (asi nejjednodušší je najít vhodný kus větve tl. 4-5 cm a tuto ohoblovat) a šoupačky připevnit vratovými šrouby (na přídi jsme použili při tloušťce šoupačky šrouby 100 mm dlouhé, zbytek šroubu jsme uřízli) – viz obrázek 1. Dále jsou šoupačky upevněny vratovými šrouby ve vzdálenostech cca 90 cm a poslední pár vratových šroubů je umístěn těsně před zadní komorou. Za tímto šroubem jsou šoupačky šikmo seříznuty (viz obrázek 2). Na šoupačky jsou vhodné hranoly tloušťky 2,5-3 cm, šíře 6-8 cm a délky cca 520 cm. My jsme je na jedné lodi udělali ze střešních latí 5×3 cm, na druhé z podélně rozříznutého coulového prkna.

V první fázi jsme zkoušeli hranoly protáhnout až k zádi, ale systém uchycení k zadnímu bortu je poněkud obtížný a nepodařilo se nám tento problém uspokojivě vyřešit; zakončení šoupaček cca 50 cm před zádi bohatě stačí.

Lodě jsou s šoupačkami o něco pomalejší, ale lépe drží směr a hlavně jsme za poslední tábor pramice ani jednou nemuseli lepit. Sundání šoupaček a zalepení děr po šroubech je záležitost na hodinu.

Sindibádova plavba prvá:

"Zdědil jsem po svém otci dost, abych nemusel nic dělat," začal své vyprávění Sindibád al-Bahrí. Vesele jsem utrácel, dokud mi někdo nepřinesl výpis z konta, které stačilo tak asi na týden. Vzal jsem tedy, co zbylo, nakoupil zboží a vstoupil na loď, abych to někde v rozvojových zemích prodal.

Plavba mile ubíhala a jednou jsme zastavili u nějakého ostrova. Protože nás už všechno svědilo, přistáli jsme, abychom si odpočali, protáhli údy a přeprali svršky a spodky. Najednou začal volat kapitán: "Všechno špatně, okamžitě nalodit!" Někdo uposlechl, někdo ne. Já ne. Až za chvíli jsem přišel na náš omyl. Ten ostrov byla velká velryba, které se v době spánku usadil na hřbetě písek, v něm semínka, vyrostla tráva, uhnízdili se ptáci - a když jsme rozdělali oheň pod kotlem na praní, začalo jí to svrbět a potopila se. Všechno bylo pryč, jen já se chytil necek a na nich se dostal na nějaký skutečný ostrov, kde ale nebylo nic k jídlu. Až v nějaké jeskyni byli lidé, kteří mne na noc ukryli. Byli to podkoní krále Mihrdžána, kteří zde čekali s klisnami na příchod mořského hřebce. Ten byl velmi divoký, velmi krásný a velmi vzácný. Král si jeho hříbat velmi cenil a proto tu byli ti lidé. Když bylo všem klisnám dopřáno lásky mořského hřebce, odjeli jsme do země Mihrdžánovy a já králi vypověděl svůj příběh. "Alláh akbar," pravil král, "kdyby ti nebyl souzen dlouhý život, nebyl bys zachráněn."

Stal jsem se správcem jeho přístavu a celníkem každé lodi. Jednou jsem zapisoval náklad jedné lodi a ptal se, zda je to všechno. "Není," řekli mi. "Ještě tu je zboží nějakého Sindibáda, ale ten se utopil na velrybě, co jsme ji měli za ostrov."

"Neutopil, to jsem já," zajásal jsem. Vzal jsem své věci, prodal a odplul do Bagdádu.

Rozdělení ohně na velrybě – cokoli potřebujete procvičit (rozdělení ohně, uvaření večere, ohřátí konzervy, vyprání prádla, usušení namočených). Hodnoťte samostatnost, obratnost, rychlost, ekologickou šetrnost – aby se nám Země také jednou nepotopila.

Mořští koně – tam, kde přistanete na delší dobu, dej rozchod, aby posádky zjistily nejbližší místo, kde v místě mají koně. Zjistěte o těch ušlechtilých zvířatech co nejvíc – jména, počet, na co jsou chována. Máte-li štěstí a vidíte koně v ohradě nebo na pastvě, spočítejte je. A dovolí-li to okolnosti a majitel, nechte členy posádek na koně sáhnout.

Nic se neděje, zaměňte-li koně kravami. Takové tele zblízka je také nezapomenutelné.

FINÁLE RYCHLOSTNÍHO PŘEBORU VODNÍCH SKAUTŮ ČR V KANOISTICE

Pořadatel:	Přístav Sedmička Pardubice
Termín:	13. října 2007
Prezentace:	V klubovně přístavu Sedmička v Pardubicích, Mezi mosty 135 u Chrudimky
Trasa závodu:	500 m od klubovny na řece Labi. Délka závodu cca 1,5 km, polovina po proudu, polovina proti proudu. Start bude společný pro jednotlivé kategorie. V případě velkého počtu startujících (pro letošní rok není počet závodníků z krajů omezen) bude start intervalový.
Kategorie:	skauti a skautky (rok narození 1996 - 1992) roveři
a rangers (rok narození 1991 - 1989)	muži a ženy (rok narození 1988 a starší)
Přihlášky:	Komodoři jednotlivých krajů zašlou přihlášky reprezentantů svých krajů v jednotlivých kategoriích na adresu: Jaroslav Vondra, Ke Kamenci 1604, Pardubice, 530 03 a to do konce září 2007
Startovné:	50,- Kč za účastníka
Ředitel závodu:	Děda - Jaroslav Vondra
Hlavní rozhodčí:	Sam - Prokop Jícha
Strava:	Po celou dobu závodu bude k dispozici čaj, káva a perníky
Ceny:	Vítězové v jednotlivých kategoriích obdrží malé poháry. První tři posádky diplomy.
Nabídka:	Po akci doporučujeme splutí Opatovického kanálu, nebo části Loučné, Chrudimky, či Orlice
Vybavení:	Turistické kanoje běžného typu, obsazení C2, C1, vesta, pádlo
Pravidla závodu:	Viz Kapitánská pošta.

Děda

NÁMOŘNÍ AKADEMIE

NEWS

Nástup kadetů na Námořní akademii se pomalu, ale jistě blíží. Určitě jsou všichni tak trochu nervózní a pořádně nevědí, co je čeká, tak jsme se rozhodli zabrousit do jejich mysli. Už v minulém čísle jste si mohli všimnout pár otázek a odpovědí, dnes tedy krátké pokračování.

Co si jako první vybavíš při slově Námořní akademie???

Při slově NA mě napadá třeba výcvik pro kadety, kteří se mají naučit, jak správně jezdit na lodi, k čemu vůbec ta loď je, jak držet pádlo v ruce a dozvědět se něco víc o vodáčích. Napadá mě toho víc, ale to bych mohl psát ještě dlouho.

Koště

Vybavím si Vezíra 🍀

Lucka Kolárová

Když jsem poprvé slyšel slovo Námořní akademie, vybavil jsem si plachetnici a hned potom bonbónek (taková ta bílá čepička, co mají námořníci).

Adam

Co ti naopak vezme? Čeho se obáváš?

Bojím se bocmanů Ježka, Kvída a Rusi ☺

Rejnok

NA mi především vezme čas. Čas, který bych mohla strávit s kamarádkou v zahraničí. Přesto jsem NA dala přednost.

Ohnivá čára

Obávám se náročnosti, ale věřím, že to zvládnou.

Lucka Kolárová

Obávám se toho, že to nezvládnou fyzicky, možná i psychicky, ale jak už jsem psala, chci poznat, jestli na to mám. Nevím, co mi vezme, doufám, že nic, ale to člověk nikdy neví.

Brynda

Obávám se toho, že bych nemusela zvládnout čekatelské zkoušky a tím bych zklamala sebe i oddíl.

Fretka

Wodní weekend Námořní akademie

18. – 20. 5. 2007

První letošní wodní weekend NA začal v pátek 18. května. Sraz jsme měli ve skautské klubovně střediska Dýmka v Habartově. Postupně jsme dojížděli, až se nás nakonec sešlo 12, později jsme se rozrostli o další dva. Hned ten večer jsme vyrazili za kulturou, kde byl dostatek času popovídat si o životě. Vždyť jsme se už tak dlouho neviděli.

Ráno jsme kupodivu vstali ihned téměř všichni (že Malíčku :-). Pak nám všem Ušák připravil „dobrovolně“ snídaní a následně to šlo ráz na ráz. Rychle se převléknout, naložit loď a honem do auta směr Šabina. Pinda si

vzal na chvíli slovo a udělal nám přednášku o správném pádlování a držení pádla. Poté jsme se rozdělili do dvojic a nasedli do kánoí. Jako první záběry jsme si zopakovali závěsy a náklony na stranu háčka i kormidelníka kolem pet lahve uvázané na kameni. A pak jsme si to hned zkusili na jezu. Esíčka, přejezdy, závěsy, náklony, ... Rozhodně jsme neustále něco dělali... Pak přišel na řadu oběd, chvíle pauzy a znovu na loď, tentokrát na pozici kormidelníka. A opět. Nejdříve kolem bójky, později už na jezu. Esíčka, přejezdy, náklony, vylehnutí na pádlo... Zas a znova. Kolem čtvrté hodiny jsme posvačili a potom přišel zvrát. Začala se topit Raduš, Pavel a Šťoura. Za pomoci házečích pytlíků jsme je zachraňovali. Občas se to i nepovedlo. Po úspěšném ukončení záchranných akcí jsme opět naložili lodě, nasedli do auta a vydali se směr Habartov.

V podvečer jsme měli povídání o vodním prostředí s Pindou. Mezitím nám ostatní přivezli z města vuřty a zapálili oheň. Po této večeři a chvíle napětí nám bylo oznámeno, že jsme úspěšně složili zkoušku Kapka. Což byl důvod k oslavám a dlouhým debatám o všem, co jsme pátek nestihli. Páni nakonec neodolali a začali za tmy hrát fotbal. O informace o stavu hry nebyla nouze. Všichni jasně slyšeli, který tým vede.

Ráno bylo vstávání rychlejší než v sobotu. Tentokrát jsme se však už sbalili, uklidili po sobě, opět naložili lodě a i s věcmi odjeli směr Hubertus. Tam jsme si to vyloženež užili. Věděli jsme už, jak na to jít, a tak jsme si nenechali ujít jedinou možnou chvíli být na kanoi. Nevím jak je to možné, ale opět se nám Raduš začala topit, ale tentokrát už jsme ji nikdo utopit nenechali. Poté nás pod nátlakem hodili do proudu a zahráli si na záchraňáře, prý že by si tu záchraňarinu měli taky zkusit... ☺ Jenže víkend se už rychle uchýlil ke konci. Vysušili a naložili jsme lodě, uklidili po sobě pláž, rozloučili se a vydali směr domov s nezapomenutelnými vzpomínkami. Byl to opravdu moc pěkný víkend a děkuji všem, kteří se na jeho realizaci podíleli.

Katka

Závod napříč Prahou - přes tři jezy 2007

- Termín závodu: Pátek 28. září 2007
 Pořadatel: Junák, 4. přístav Jana Nerudy, Praha 3, Pitterova 1
 Kontaktní adresa: Ing. Jaroslav Veit, V Horní Stromce 10, 130 00 Praha 3, e-mail: jveit@volny.cz, 724 600 621
- Startují: Všichni organizovaní i neorganizovaní vodáci, kteří mají potřebné vybavení, jsou dobrými plavci, zdravotně způsobilí a ochotni se řídit tímto rozpisem. V závodních kategoriích startují pětičlenné posádky pádlařů na pramicích. Za způsobilost posádky odpovídá přihlašovatel, resp. kormidelník.
- Kategorie: P550: Dorost: ročníky narození 89 - 92, kluci (**R**) a dívky (**F**)
 Starší žactvo: ročníky narození 92 a mladší, kluci (**S**) a dívky (**G**), kormidelník nad 18 let.
 Mladší žactvo: ročníky narození 96 a mladší, kluci a dívky dohromady (**B**), kormidelník nad 18 let.
 P530: Žactvo: ročníky narození 92 a mladší, kluci a dívky dohromady (**K**), kormidelník nad 18 let.
 P650: Žactvo: ročníky narození 92 a mladší, kluci a dívky dohromady (**D**), kormidelník nad 18 let.
 Open: Libovolná pětičlenná posádka na libovolné pramici (dospělí) (**O**)
 Splutí: Libovolná posádka na libovolném plavidle, splňující podmínky (**V**)
- Upozornění: Zařazení posádky do kategorie je dáno věkem nejstaršího člena posádky (vyjma kormidelníka v kategoriích žactva) a přítomností osoby mužského pohlaví (včetně kormidelníka). Kategorie bude otevřena, přihlásí-li se alespoň 3 posádky ze 2 oddílů. V opačném případě mohou startovat ve vyšší kategorii, nebo v kategorii „O“ nebo „V“.
- Memoriál: V rámci Závodu napříč Prahou se jede „Memoriál Hugo Sedláčka“. Vítězem tohoto závodu se stane nejrychlejší posádka dorostenců na třídivé lodi vodních skautů P550, složená výhradně z členů jednoho skautského oddílu.
- Startovné: 40,- Kč na účastníka. Posádky, přihlášené předběžně na předepsaném formuláři na kontaktní adresu závodu do 23.9.2007 obdrží slevu 10,- Kč. Startovné je splatné při presenci.

- Popis tratě:** Vltava mezi ř.km 56,5 - 50,0 (délka 6,5 km). Start na levém břehu Vltavy na Stadionu vodních sportů na Císařské louce, cíl na levém břehu ostrova Štvanice pod Negrelliho viaduktem. Na trati jsou tři jezy s vorovými propustmi obtížnosti WWII. Pořadatelé si vyhrazují právo vyhlásit před startem úpravu trati i stanovit způsob překonání obtížných míst.
- Přihlášky:** Předběžné přihlášky na předepsaných formuláři na kontaktní adresu do 23.9.2007 (nejlépe elektronicky), jmenovité přihlášky na startu do 9⁰⁰h dne 28.9.2007 pro závodníky a 9⁰⁰ - 10⁰⁰h pro kategorii V.
- Vybavení:** Plovací vesty o minimální nosnosti 6 kg pro všechny účastníky (včetně kormidelníků). Lodě musí být vybaveny vylévačkou, zajištěny proti potopení a na obou koncích opatřeny záchytnými oky z materiálu tloušťky cca 10 mm (kov, lano), která umožní snadné připojení karabiny vlečného lana. Délka ok se do délky lodě nezapočítává. Lodě budou mít pevný vlnolam a vyvazovací lano min.φ 8 mm a délku min.5 m.
- Bezpečnost:** Závod se jede v plavební dráze za provozu, všichni účastníci jsou povinni dodržovat ustanovení „Řádu plavební bezpečnosti“. Posádky jsou povinny poskytnout pomoc osobě, jejíž život je ohrožen i za cenu přerušení závodu. V případě, že posádka nedokončí závod, odpovídá kormidelník za její členy a za podání zprávy do cíle. Za vybavení a způsobilost posádky odpovídá přihlašovatel a kormidelník. Lodě i posádky projdou před závodem namátkovou přejímkou, při které bude provedena kontrola stavu a úplnosti vybavení. Při nesplnění podmínek má pořadatel právo diskvalifikace i během závodu. V případě převržení nebo zalití lodě u Šitkovského jezu, pokračuje posádka již mimo závod, přenesení loď u severního cípu Dětského ostrova a pod Staroměstský jez vypluje plavebním kanálem při respektování RPB - dává přednost a nepřekáží ostatním plavidlům. Splutí Staroměstského jezu nebude těmto posádkám z bezpečnostních důvodů dovoleno.
- Start:** Po kategoriích. Pořadatelé si vyhrazují právo sloučit start několika kategorií. Z organizačních a bezpečnostních důvodů může být stanoven start intervalový, nebo i jinak. Způsob startu bude oznámen při zahájení závodu.
- Chování na trati:** Závodící loď může změnit směr jízdy, jen když nepřekáží v jízdě lodi, jedoucí za ní. Předjíždějící loď je vždy povinna vyhnout se lodi předjížděné. Předjížděná loď nesmí předjíždějící lodi bránit v jízdě. Není dovoleno nechat se vést plavidlem mimo závod. Posádky jsou povinny řídit se pokyny rozhodčích na startu, na trati i v cíli. Proplutí vorovými propustmi bude povoleno pouze lodím se startovními čísly. Posádky neoznačených lodí se vystavují postihu říční policie.
- Cizí pomoc:** Jakákoli cizí pomoc, včetně pomoci záchranářů a podání pádla, znamená diskvalifikaci posádky.
- Cíl:** Závodící loď dosáhne cíle, jakmile její příď protne cílovou linii s úplnou posádkou na palubě. Cíl je pomyslná čára průzorem kolmo na závodní dráhu. Je označen cílovými praporky nebo bójkami.
- Ceny:** Nejrychlejší posádka dorostenců na třídobé lodi vodních skautů P550, složená výhradně z členů jednoho skautského oddílu získá putovní cenu „Memoriál Hugo Sedláčka“. Vítězné posádky v jednotlivých kategoriích obdrží putovní ceny, posádky na 2. a 3. místech diplomy.
- Námítky:** Námítky se podávají hlavnímu rozhodčímu v souladu s ustanoveními „pravidel rychlostní kanoistiky“ s vkladem 50,- Kč.
- Program závodu:** 7⁰⁰ - 9⁰⁰ presence závodníků v prostoru startu
9⁰⁰ - 10⁰⁰ presence účastníků volného splutí v prostoru startu
9⁰⁰ porada vedoucích a kormidelníků
9³⁰ výklad tratě, zahájení závodu
10⁰⁰ start první závodní kategorie
Další program bude stanoven operativně.
- Zajištění závodu:** Pořadatel zajistí rozhodčí, záchranou službu na jezích, zdravotní službu, občerstvení v cíli, odvoz převlečení ze startu do cíle (pokud bude pro celou posádku či oddíl řádně sbaleno, označeno visačkou s jménem a domicilem kormidelníka a dodáno do 10⁰⁰ na určené místo u startu). Dopravu lodí na start i z cíle zajišťují oddíly.

Námořní rozpaky paní Češtiny 2

Rubrika: Mrožoviny

Cesta k válečné plachtenci

Až do konce 15. století znala Evropa jenom příbřežní dopravu, jež se provozovala jednostěžníky, jakým byla i pověstná hansovní *koga*. První oceánské plachtence se třemi stěžni, tzv. *plnoplachtníky* (tallship), vznikly na Iberském poloostrově a jako lehčí *karavely* a těžší *karaky* objevily pro Evropu svět. Zpočátku nesly na každém stěžni jednu plachtu, na dvou předních *příčné* čtvercové, na zadním pak *podélnou* trojčípou *latinskou* plachtu. Pak přibývala další patra plachet. Dolním se říká *hlavní*, nad nimi jsou *košové* a ještě výše *brámové* plachty. Čtvrté patro se poprvé objevilo u lodí válečných a proto se jim říká plachty *královské* (proč vyplyne z následujícího textu).

Karavely a karaky nesly již děla, avšak spíše k vlastní obraně než k ofenzivním akcím, takže to byla skutečně průzkumná plavidla. To se ale rychle změnilo. Již v roce 1502 vystrojili Portugalci vlastně první válečnou flotu a pod velením admirála Alfonsa d'Albuquerque ji vyslali do Indie. Tento portugalský admirál pak jako první uplatnil drtivou palebnou sílu bočních salv a vrátil se s poznatkem, že základním prvkem výzbroje válečné lodi musí být těžké dělo.

Zámořská expanze pak vedla ke vzniku stálých válečných loďstev, financovaných z daní a z koloniálních výnosů. Na rozdíl od předchozí feudální epochy, kdy si panovník najímal běžná obchodní plavidla a osazoval je oddíly vojáků, nyní Portugalští, španělští a později angličtí, holanďtí a francouzští králové vlastnili velké plachtence vyzbrojené bateriemi děl. Proto termín *králova nebo královská loď* je synonymem loď válečné. Až na jednotlivé výjimky námořní děla byla nejtěžšími děly epochy, nebo kvůli špatným pozemním komunikacím polní kanony měly mnohem menší ráži.

Man-of-war

S tímto termínem se setká každý překladatel námořně-historické literatury a prostě znamená válečnou loď. Tedy plavidlo od prvopočátku plánované a stavěné tak, aby mohlo nosit baterie děl. Vzhledem k mechanickým vlastnostem dřeva a konstrukci lodního trupu z podélných a příčných prvků (kýl, podélníky, žebra) byla délka trupu omezena na 60 m, takže snaha vecpat do lodi co nejvíce děl, jejichž počet rozhodoval o palebné síle, vedla loďařské mistry k tomu, že hnali trupy do výše. Tak se zrodily *vícepalubní lodě*. Ale pozor, mezi *dělové paluby* se počítají jenom paluby kryté! Takže *dvoupalubník* má tři řady děl a *třípalubník* pak čtyři řady děl nad sebou. Toto zmatečné počítání je dáno tím, že děla byla umístěna i na horní nekryté palubě, která se ale k dělovým nepočítá.

Řadová loď

Termín, v anglickém originálu *ship of the line*, je klíčový pro éru plachet a byl dán *lineární taktikou* námořních bitev. Z geometrie lodního trupu vyplývá, že slabinou byla před a zad, kam se dalo umístit jenom minimum děl. Řešením tohoto problému bylo seřazení lodí do jediné bojové linie, takže k napadení čela či konce kolony bylo nutné ji celou obeplout (na to ale protivník nečekal). Po celé 17. a 18. století se pak admirálové pokoušeli stále o totéž - obeplout protivníka a napadnout jeho čelo (přední stráž) nebo konec kolony (zadní stráž) koncentrovanou palbou celé své linie. Toto ideální postavení dostalo název *cross the "T"* - *položít příčku na "T"*. Podle zásady, že řetěz může být jenom tak silný, jak je silný jeho nejslabší článek, mohly být do linie řazeny jenom lodě o určité minimální palebné síle. Těm se pak říkalo *lodě řadové*.

Anglická Royal Navy zavedla v roce 1653 lineární taktiku rozkazem (za její porušení platil admirál hrdlem) a k tomu účelu zavedla i klasifikaci řadových lodí: 1. třída měla více než 90 děl, 2. třída více než 80 a 3. třída více než 54 děl. Lodě nižších tříd, 4. třída od 38 děl, 5. třída od 18 a 6. třída od 6 děl, se již mezi řadové nepočítaly a pro loď 4. třídy se rychle ujal název *fregata* (frigate).

Až s nástupem páry, pancéře a drážkovaných děl název řadová loď pozvolna zanikl a byl nahrazen termínem *bitevní loď* jako název pro nejtěžší dělostřelecké plavidlo, určené k tomu aby v generální bitvě bojovalo v linii. V některých jazycích se pak oba výrazy používaly vedle sebe (v němčině, *Linienschiff* = *Schlachtschiff*), některé zůstaly u původního (ruština těžko mohla od slova "sraženíje" vytvořit složeninu a proto se ruský bitevní lodi stále říká *linějnij korabl*, v praktické zkratce *linkor*).

Šalupy, korvety, fregaty

Angličtina má tu odpornou vlastnost, že jedno slovo může mít, podle kontextu, velice mnoho významů. Jenže co má dělat chudák suchozemský překladatel, když ten námořní kontext nezná a ani znát nemůže? Takovým typickým slovem, s nímž si paní Čeština dost dobře neví rady, je pak slůvko *sloop*, tedy šalupa. V českém povědomí je zakotveno jako označení malého plachtěného člunu, s čímž už nikdo nic nenadělá a není na tom nic špatného, pokud si uvědomíme, že budeme akceptovat i další, odbornější významy tohoto slova: 1. Tak především i pro české jachtaře je to název specifického oplachtění moderní sportovní plachtence. Ve slovním spojení *bermudská šalupa* se jím označuje jednostěžňová sportovní plachtence s tzv. *vysokostěžňovou*

takeláží, tedy s hlavní plachtou ve tvaru trojúhelníka s ráhnem jenom dole (správně by se mělo říkat s *vratipněm*) a pouze jedinou stěhovou plachtou na předním stěhu, které se říká *kosatka (jib)* a pokud její zadní lem sahá až za stěžň, je to *genua* neboli *gena* (vzniklo z označení "janovská kosatka").

2. Pro námořního historika je pak šalupa úplně něčím jiným. Je to souhrnný název, který se používal hlavně v britském námořnictvu, pro pomocná a malá válečná plavidla od 17. století až po napoleonské války. Bez ohledu na to, jak bylo plavidlo otakelováno, zda to byla briga se dvěma stěžni nebo třeba třístěžňový plnoplachetník, pokud plavidlo neslo kolem 20 děl jenom na horní palubě a nástavbách, byla to prostě šalupa pod velením poručíka. Angličtina zná i termíny brigová šalupa (brigg sloop) a plnoplachetní šalupa (ship sloop).

3. Nu a historik modernějších válek navíc ví, že z právě z této tradice vylovila britská admirálie již za 1. světové války toto slovo, když hledala název pro nově vzniklá protiponorková plavidla. Šalupy s vrhači hlubinných náloží pak bojovaly i za 2. světové války vedle korvet a fregat.

I to jsou historické názvy. Jak jsme se již zmínili, termín *fregata* se ujal pro plachetní válečnou loď s plným oplachtěním tři stěžňů a s *jednou* dělovou palubou. Jelikož již jsme poučení, víme, že de facto fregata nosila *dvě* dělové baterie, nebo druhou řadu děl tvořily kanony na horní otevřené palubě. A na předové a zádové nástavbě, kde obvykle stály *karonády* - velkorážová děla s krátkou hlavní, takže byla relativně lehká. Byla sice nepřesná a měla malý dostřel, ale na tom nezáleželo, nebo námořní bitvy se vedly na dostřel pistole.

Zvláštní typ fregat si vymysleli Američané. Postavili mohutný trup řadové lodě, jež by normálně nesla 80 děl, ale nevyhnali ho do výšky dvou dělových palub, nýbrž jenom do jedné, na níž postavili těžká děla, jež sice nosily řadové lodě ale nikoli běžné fregaty. Vzniklý hybrid měl vynikající nautické vlastnosti a přitom palebnou sílu téměř jako řadová loď. Lodě třídy "Constitution" nesly sice jenom 44 děl, ale když se spočítala hmotnost boční salvy, do hmotnosti salvy řadové lodi příliš nechybělo. Z takové lodi pak tvůrci filmu "Master and Commander" učinili onoho ďábelského protivníka, s nímž se musí vypořádat mnohem slabší "Surprise" kapitána Jacka Aubryho. Britové koncepci okopírovali a použili staré řadové lodi 3. třídy, jímž seřízli trup až k horní dělové palubě, takže zůstala jenom spodní (a děla na nyní horní otevřené palubě). Tímto způsobem vznikly taktéž mocné fregaty, z nichž asi nejslavnější je "Indefatigable" kapitána Pellewa, známá z TV seriálu "Hornblower".

Termín fregata byl znovu použit jako název mohutnějších protiponorkových plavidel za 2. světové války ("říční" třída "River" a "hradní" třída "Castle") a v tomto významu se používá dodnes, např. ve spojení "raketová fregata". Některé jazyky (polština) pak používají slovo "fregata" k označení typu oplachtění. Míní se tím tří- a více stěžňová plachetnice, která i na zadním, *bezanovém* stěžni nese příčné čtvercové plachty. Plachetnice, která na tomto stěžni pak nese *jenom* podélnou *vratiplachtu*, je *bárka* neboli *bark*.

S *korvetou* je to komplikovanější. To slovo zní jaksi francouzsky a také francouzské je. Za napoleonských válek se jednalo o třístěžňový plnoplachetník asi téže palebné síly jako šalupa, avšak s *hladkou* palubou (*flushdeck*) bez nástaveb, na níž stála nekrytá baterie děl asi do ráže 9 liber. Racionální Francouzi si prostě uvědomili, jak nástavby na předí a zádi zhoršují nautické vlastnosti a přitom nijak nezvyšují palebnou sílu (a jako republikáni se na pohodlí šlechtických důstojníků vykašlali). Britové pak koncepci korvety opět okopírovali a stavěli je na Bermudách z cedrového dřeva. Obzvláště vhodné byly do služby v tropických mořích - hladká paluba měla příznivý vliv na větrání trupu.

I po tomto názvu sáhla Royal Navy za 2. světové války a označila jím typ protiponorkového plavidla s pohonem parním strojem a stavěného na trupu velrybářské lovecké lodi. Román a film "Kruté moře" pak proslavily tzv. "květinovou třídu" korvet, kde každé plavidlo neslo botanický název. Jméno literární a filmové korvety "Compass Rose" je pak slovní hříčkou růže/růžice.

Snad to pro dnešek stačilo, takže vyvrácení bludu, že kapitán-poručík se musí překládat jako korvetní kapitán, si necháme na příště.

Psáno v Praze 27. 4. 2004. Odborné termíny psány tučně.

Otištěno s laskavým svolením autora a internetového deníku Neviditelný pes

Autor: František Novotný

Harmonizační kurs pro garanty zkoušky vodáckého minima

se uskuteční ve dnech 2. – 4. listopadu 2007 na základně 4. přístavu VS Praha v Kormu. Optimální počet účastníků 16 + cvičná posádka, kterou obstará pořadatel. Vstupní předpoklady jsou složená kapitánská zkouška a vodácká praxe. Při výběru budou mít přednost uchazeči s instruktorskou kvalifikací, případně s další vodáckou kvalifikací. Praktická kanoistická část proběhne na náhonu v Berouně. Pořadatel zajistí kanoe, pádla, vesty a prilby pro cvičnou posádku a účastníky z domovského přístavu, ostatní budou mít kanoe (ve dvojicích po vzájemné dohodě), pádla, vesty a prilby vlastní. Doporučují se kanoe uzavřené, opatřené šprickami, pro účastníky neopren. Zájemci se předběžně přihlásí na standardním formuláři (viz CD ze semináře K+K v Chroustovicích), nejlépe elektronicky na e-mail cesak@volny.cz do 30.9.2007. Vybraní účastníci budou vyzooměni do 15.10. 2007.

Za pořadatele Pavel Česák

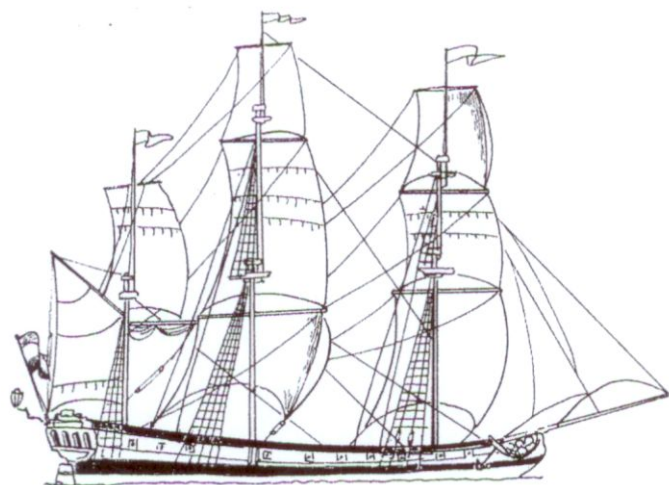

Velká družinová celoroční hra „Na plachetnici!“

10. etapa - VI/2007

Ahoj!

Tak to máme letos za sebou.

Plachetnice na obrázku je East Indian a používala se pro spojení s Indií, Indonésií a Malajskem. Trojstěžňová plachetnice kombinovala vlastnosti osobní, válečné a nákladní lodi a mívala výtlač 1000 až 1900 t, ale byly pomalé (7-8 uzlů). Horní paluba měla mříž, která chránila kapitána a cestující před útoky posádky, která se často bouřila.

Takže, to byla desátá plachetnice a teď malé ohlédnutí:

Na hlavu (správné řešení):

1. etapa : Holk, kormidelní veslo, 20 t, vyřazená loď
2. etapa : Briga, stěhovky, 20 děl, Ariel
3. etapa : Karaka, Santa María Kryštofa Kolumba, 400 t, blinda, NAO
4. etapa : Galeona, besan, 4 stěžně, 800 lidí, 60 děl, 3 století, 5 palub, 1000 t
5. etapa : Keel, vikingové, Klinerová obšívka,
6. etapa : Fregata, tři stěžně, 600 t, 60 děl
7. etapa : Korveta, 17. století, kosatky, Gladiolu, Tamarisk, Hyacinth
8. etapa : Bark, vratiplachta, Preusen, 5081 BRT, 1902, France2, 5865 BRT, 1911
9. etapa : Škuner, dva stěžně a vrcholovou plachtu, 4.000 m², Thomas Lawson

Na tělo a na souhru (nejlepší výsledky):

	na tělo	na souhru
1. etapa : pramice	130 metrů	3 a ½ obratu
2. etapa : švihadlo	47,8 přeskoků	9,6 z 10 bodů
3. etapa : uzle	1:21,0 sekund	9,1 uzlů
4. etapa : morseovka	3:05 sekund	5 písmen
5. etapa : plavání	16:35 sekund	122 sekund
6. etapa : potápění	37 sekund	82 metrů
7. etapa : poslepu	23 metrů	51 sekund
8. etapa : šplh	14,8 sekund	10 bodů
9. etapa : branka	17 sekund	6 bodů

A to je všechno ! Tádydádádá ...

Ahoj Pošťák, Louny

Zápis ze 3. zasedání HKVS, které se konalo 17.5.2007 v Praze

Přítomni: *Vezír, Profesor, Sam, Datel, Raduš, King, Šotek, Zdena, Pavel, Bimbo, Majda, Cash, Pumpa*

- **Jednání o Tortuze** a vše co s tím je spojeno se odkládá, až bude mít nymburská Modrá Flotila po volbách nového statutárního zástupce – HKVS bere na vědomí
 - **Vydání metodických materiálů** pro vodní skauty – TDC je připraveno k vydání v nové edici - formát B4 prakticky okamžitě po předání podkladů
 - **Diskuse nad skripty**
NA – maximalistická verze – jsou téměř hotova v černobílé verzi.
Pavel Česák – prosazuje minimální verzi pro začínající, původně pro suchozemce, vycházející z původní KAPKY – název bychom měli nejen změnit, ale sjednotit – jakési „vodácké minimum“. Pro vodáky by měla být rozšířenější – lodivodské zkoušky. Bude možná lépe korespondovat se změněným systémem – změna čekatelské zkoušky na jakési „vůdcovské minimum“
 - **Diskuse nad systémem a návrhem Vezíra**
Potřeba pořádání vzdělávacích akcí - lesních kursů, škol, ILŠ a podobných vzhledem k vývoji v oddílech a přizpůsobení potřeb. Je třeba se variabilně připravit na systémové změny vzdělávání dospělých jednotlivé úrovně vodáckých zkoušek a tím i kurzů mít připraveny pro odpovídající stupně vzdělávání a výchovy ve skautu
- Závěry:**
- Vydát skripta Vodáckého minima pro nevodáky pomocí TDC
 - Vydát obnovenou Lodní knížku pro vlčata a žabičky (na bázi původní modré vydané Vavěhou České Budějovice (Vezír zjistit existenci rukopisu))
 - Materiály Námořní akademie vydat pro potřebu NA a vodních skautů
 - Připravit novou podobu Služební knížky kapitána VS s vyznačenými lety působení u oddílů a přístavů jako podnět k modulovému získávání Kapitánské kvalifikace
 - Připravit podobu vodáckého minima pro jachtaře (Sam a kol.)
 - **Akreditace vzdělávání dospělých**
Je v silách HKVS zajistit akreditaci MŠMT pro kurzy a **vzdělání dospělých**. Náplň průvodce nebo pořadatele rekreačních a turistických akcí na vodě (obsah = Kapitánská zkouška). Akreditace se vydává na 3 roky, podmínkou je na dobu 3 let mít zajištěn lektorský sbor (cvičitelé, trenéři, doktoři, zdravotní záchranáři, učitelé apod. v počtu alespoň 9 v rozložení po celé republice a ochotných spolupracovat v kursech alespoň 2-3 spolu).
Viz příloha:
 - Byla otevřena i otázka bývalých „Služebních knížek“ dnes by byly velice užitečné, pokud by v nich byly zaznamenány kurzy, dosažené vzdělání a také praxe v ZOJ a VOJ včetně doby výkonu funkce.

Příloha 1: Podklady pro sestavení lektorského týmu k akreditaci vodáckého vzdělávání KVS

Pro akreditaci MŠMT je třeba sestavit lektorský tým. Pro naši potřebu je třeba, aby bylo uvedeno cca 9 jmen, z nichž vždy nejméně dvě budou uváděna na jednotlivých vzdělávacích akcích.

Titul, jméno, příjmení (pro naše požadavky i přezdívkou, adresa, registrace, spojení mobil, mail)

Vzdělání, absolvované kurzy (pedagogické, tělovýchovné, trenérské, zdravotnické, apod.) – název, pořadatel (škola), rok, výstup (osvědčení, certifikát, diplom, apod.)

Současné působení v oboru, předchozí činnost lektorská nebo obdobná (vč. LŠ a LK apod.), případná publikační činnost.

Zasílejte na adresu vezir@seznam.cz

Příloha 2: Dopis krajským kapitánům

Vážený komodoři

Hlavní kapitanát vodních skautů Vás žádá o provedení oficiálních návštěv na některých táborech Vašich přístavů nebo oddílů.

Důvodů je více:

- 1) přehled o konání táborů vodních skautů z vašeho kraje máte nejlepší vy
- 2) k provedení neoficiálního průzkumu činnosti a provozu na táborech máte jako „domácí“ nejlepší příležitost a snad i možnosti
- 3) projevením zájmu o vyvrcholení celoročního úsilí kapitánů přístavů a oddílů podpoříte jejich snahu, zájem a samozřejmě svou návštěvou i přispějete k pocitu mladších skautů, že o ně „TI NAHOŘE“ mají zájem

- 4) zpětnou vazbou – zprávou o místě, stavu táborů, počtech účastníků a náplni přispějete k přehledu o hlavních činnostech, problémech a potřebách vodních skautů

Prosíme, abyste se pokusili ve vašich diářích najít možnost, jak alespoň nějakou visitaci tábora jiného, než mateřského přístavu provést. Myslím, že tím pomůžete jak HKVS, tak především vodním skautům z Vašeho kraje.

Vezír
Hlavní kapitán vodních skautů

